

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ: ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОГРАМА INVESTEU

Защо се нуждаем от InvestEU за да се възстановим след коронавируса?

InvestEU е предложената от ЕС водеща инвестиционна програма за рестартиране на европейската икономика. Тя ще осигури дългосрочно финансиране и ще подкрепи политиките на Съюза за възстановяване от дълбоката икономическа и социална криза. Това е доказано с успешното прилагане на Европейския фонд за стратегически инвестиции и други финансови инструменти на ЕС вследствие на миналата финансова криза.

В настоящата криза пазарното разпределение на финансови ресурси не е напълно ефективно и може да повлияе значително на частните инвестиции. В момента дълбоката несигурност компрометира качеството на информацията за финансовите пазари и способността на кредиторите да оценяват жизнеспособността на компаниите и инвестиционните проекти. Ако не я контролираме, това може да създаде всеобхватен риск за частните инвестиционни проекти и да допринесе за „кредитна криза“. При такива обстоятелства, основната характеристика на InvestEU за намаляване на рискови проекти за набиране на частни финанси е особено ценна и трябва да бъде използвана.

Подобрената програма InvestEU благодарение на инструмента Next Generation EU ще бъде в състояние да предостави решаваща подкрепа на компаниите и да гарантира силното съсредоточаване на инвеститорите върху средносрочните и дългосрочните приоритети на Съюза, като Европейския зелен пакт, прехода към дигитализация и по-голяма устойчивост. За да отговори на всички тези предизвикателства, Комисията актуализира първоначалното си предложение за InvestEU от 2018 г., за да се увери, че може по-добре да отговори на настоящата икономическа криза.

Кои са основните промени в InvestEU?

Новото предложение съдържа две основни промени в програмата InvestEU, частично договорени между законодателите през април 2019 г.:

- Увеличение на бюджета на InvestEU, за да отрази по-високите инвестиционни нужди и средата с повишен риск. Финансовият пакет за компонента за устойчива инфраструктура се удвоява, в съответствие със съобщението на президента [„Часът на Европа: възстановяване и подготовка за следващото поколение“](#).
- Разширен обхват чрез добавяне на пети компонент - компонента за стратегически европейски инвестиции, за да се задоволят бъдещите нужди на европейската икономика и да се насърчава и гарантира стратегическата автономност на ЕС в ключови сектори.

Какво ще финансира новият компонент за стратегически европейски инвестиции?

Избухването на пандемията показва взаимосвързаността на световните вериги за доставки и разкри някои уязвими места, като например че стратегически индустрии прекомерно разчитат на недиверсифицирани външни източници на доставка. Такива уязвимости трябва да бъдат преодолени, за да се подобри спешната реакция на Съюза, както и устойчивостта на цялата икономика, като същевременно се запази отвореността ѝ за конкуренция и търговия в съответствие с нейните правила. Новият компонент за стратегически европейски инвестиции ще се съсредоточи върху изграждането на по-силни европейски вериги за създаване на стойност в съответствие със стратегическия дневен ред на Съюза и новата [Европейска промишлена стратегия](#), както и върху подкрепата на дейности в критичната инфраструктура и технологии.

Това укрепване е от особено значение в ситуацията след кризата, тъй като някои държави-членки може да нямат достатъчен финансов капацитет, за да подкрепят тези проекти с национална държавна помощ. Освен това много от тези проекти са трансгранични и изискват европейски подход.

Как новият компонент ще допълни съществуващите ?

В настоящия контекст компонентът за стратегически европейски инвестиции би донесъл добавена стойност към първоначалните компоненти, тъй като се фокусира върху получатели или проекти с високо европейско стратегическо значение.

Новият компонент ще бъде насочен както към конкретни проекти (напр. подкрепа за големи консорциуми или публично-частни партньорства, насочени към разработване на конкретна технология и изграждане на критична инфраструктура), така и ще осигури многостранно финансиране, например чрез подкрепа за появата на цели екосистеми от предприемачи, активни в целевите сектори (напр. иновативни МСП, работещи по технологии, които са от значение за индустриалната биотехнология и фармацевтичните продукти).

Допълнителните изисквания в този компонент също ще се различават от тези, предвидени за другите компоненти. Например подкрепата за големите корпорации съгласно новия компонент би била в поддържане и развитие на производството им в Съюза или под контрола на европейски инвеститори, и в увеличаване на внедряването на иновативни технологии, а не в чисто свързаните с риск съображения за подкрепа от InvestEU.

Какви са промените в бюджетните условия¹?

Новото предложение предвижда увеличаване на първоначалния финансов пакет. Това включва удвояване на гаранционната сума, отпусната на компонента за устойчива инфраструктура от фонда InvestEU, както и разпределението на допълнителна гаранционна сума за новия компонент. По-конкретно:

- Компонент за устойчива инфраструктура: **20 милиарда евро**
- Компонент за изследвания, иновации и дигитализация: **10 милиарда евро**
- Компонент за МСП: **10 милиарда евро**
- Компонент за социални инвестиции и умения: **3,6 милиарда евро**
- Компонент за стратегически европейски инвестиции: **31 милиарда евро**

Новото предложение също предвижда увеличаване на финансовия пакет, отпуснат на Консултативния център на InvestEU, със сума от **200 милиона евро**, за да се задоволят нуждите на новия компонент, както и нарастващите нужди на останалите четири компонента.

Как ще работи InvestEU?

Основният принцип за функционирането на InvestEU не се променя. Фондът InvestEU ще мобилизира публични и частни инвестиции чрез гаранция от бюджета на ЕС в размер на **75**

¹ Всички цифри в настоящите въпроси и отговори са в текущи цени за периода на МФР

милиарда евро, която ще подкрепи инвестиционните проекти на партньори по прилагането като групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и други и ще увеличи техния капацитет за поемане на риск.

Съгласно новото предложение гаранцията ще бъде предвидена в размер на 45%, което означава, че **34 милиарда евро** от бюджета на ЕС са заделени, в случай на активиране на гаранцията. Размерът на провизиите се основава на вида на предвидените финансови продукти и рисковете на портфейлите, като се вземе предвид опитът от Европейския фонд за стратегически инвестиции и текущите финансови инструменти, както и вероятните промени в пазарните условия след кризата, породена от коронавируса.

Каква е ролята на групата на ЕИБ в новото предложение?

Като се има предвид ролята ѝ в Договорите, способността ѝ да оперира във всички държави-членки и съществуващия опит по настоящите финансови инструменти и Европейския фонд за стратегически инвестиции, Групата на Европейската инвестиционна банка ще остане привилегирован партньор за изпълнение на InvestEU. Тя ще изпълни 75% от гаранцията на ЕС.

Групата на ЕИБ също ще играе централна роля в указването на консултативна подкрепа в рамките на Консултативния център на InvestEU. Освен това тя ще съветва Комисията и ще изпълнява оперативни задачи във връзка с Консултативния център.

Новият компонент отворен ли е за други изпълняващи партньори освен групата на ЕИБ?

Да. Новият компонент е отворен за други изпълнители, различни от групата на ЕИБ, включително национални промоционални банки и институции, както и международни финансови институции като Европейската банка за възстановяване и развитие или Банката за развитие на Съвета на Европа.

Комисията ще продължи дискусиите с потенциални партньори по прилагането, за да осигури бързо и ефективно внедряване на инструмента, което е още по-важно при настоящите обстоятелства.

Има ли промени в управлението на InvestEU?

Инвестиционен комитет, съставен от независими експерти, ще остане отговорен за одобряването на отделните искания. Тъй като Инвестиционният комитет ще работи в различни конфигурации, съответстващи на компонентите на политиката на InvestEU, към предложението е добавена пета конфигурация.

Има ли промени в критериите за допустимост на InvestEU?

Областите на политика, допустими за финансиране и инвестиционни операции в рамките на съществуващите четири компонента, остават същите, както са предложени и договорени в приложение II към Регламента за InvestEU. За компонента за стратегически европейски инвестиции обаче се въвеждат нови области, както е посочено по-горе.

В случай, че финансирането или инвестиционната операция, предложена на Инвестиционния комитет, попада в рамките на повече от един компонент, тя ще бъде приписана на компонент, в който попада основната ѝ цел или основната цел на повечето от нейните подпроекти. Инвестиционните насоки ще определят критериите за разпределение на финансовите продукти (в рамките на които ще бъдат подадени финансови и инвестиционни операции) към конкретните компоненти.